

VOORWAARDEN TOT PLEEGOUDERSCHAP

HORIZON JEUGDZORG EN ONDERWIJS

Iedere pleegzorgorganisatie hanteert in het onderzoek naar de geschiktheid van aspirant-pleegouders diverse criteria. Ten eerste zijn er de wettelijke criteria. Daarnaast gelden er landelijke criteria welke elke pleegzorgorganisatie verplicht betreft in het voorbereidings- en screeningstraject voor aspirant pleegouders. Tot slot kan iedere pleegzorgorganisatie aanvullende criteria vaststellen. In dit document omschrijven wij:

- a. De wettelijke criteria;
- b. De landelijke criteria;
- c. De door Horizon Jeugdzorg en Onderwijs vastgestelde criteria;
- d. Wat het voorbereidend traject voor pleegouders bij Horizon Jeugdzorg en Onderwijs inhoudt.

a. Wettelijke criteria

- De pleegouder heeft tenminste de leeftijd van eenentwintig jaren bereikt.
- Een pleegouder is niet tevens degene, die door de desbetreffende zorgaanbieder van pleegzorg is belast met de begeleiding van pleegouder(s).
- De pleegouder beschikt over een verklaring van geen bezwaar (VGB) die voor de aanvang van de opvoeding en verzorging van een jeugdige is afgegeven door de Raad voor de Kinderbescherming, waaruit blijkt dat er geen sprake is van bezwarende feiten en omstandigheden voor het verzorgen en opvoeden van een pleegkind. De verklaring is vereist voorafgaand aan de plaatsing van een eerste jeugdige, bij de komst van nieuwe inwonenden en indien de pleegouder gedurende twee jaren geen pleegouder is geweest. Deze voorwaarde geldt tevens voor alle personen van 12 jaar en ouder die als inwonenden op het adres van de pleegouder staan ingeschreven. Horizon Pleegzorg vraagt een verklaring omtrent gedrag (VOG) aan voor de vaste oppas of een vast logeeradres.
- De pleegouder heeft met goed gevolg een door de zorgaanbieder die pleegzorg biedt aangeboden voorbereidings- en selectietraject afgerond.
- Voorafgaand aan de plaatsing van een jeugdige in het gezin van de pleegouder beoordeelt de zorgaanbieder die pleegzorg biedt of de jeugdige in het gezin van de pleegouder kan worden geplaatst, gelet op de leeftijd en de problemen van de jeugdige, de samenstelling van het gezin van de pleegouder en de verwachte duur van de plaatsing van de jeugdige in het gezin van de pleegouder.
NB: bij netwerkpleegzorg kan een jeugdige al in het te onderzoeken gezin wonen en gaat het onderzoek van start zodra er een aanvraag toe is ingediend.

b. Landelijke criteria

Pleegouders zijn open en duidelijk in het contact

Pleegouders zijn in staat op een positieve manier contact te onderhouden met de ouders van hun pleegkind, met de pleegzorgwerker en met de verwijzer.

Pleegouders zijn in staat om open over hun ideeën en visie op de opvoeding van de pleegkinderen te praten en informatie hierover uit te wisselen met mensen die hier, om welke reden dan ook, wellicht anders over denken. Zij zijn helder en open in hun

bedoelingen. Pleegouders zijn in staat om problemen die zich voordoen te bespreken en te profiteren van de begeleiding die hen geboden wordt. Zij staan open voor / vinden het een uitdaging om nieuwe/ andere manieren van opvoeden aan te leren in het belang van het pleegkind. Opvoedgedrag van henzelf kunnen zij open bespreken en afwegen op wenselijkheid voor dit specifieke pleegkind. (is dit gedrag van mij wel goed voor mijn pleegkind?)

Pleegouders kunnen samenwerken als team en kunnen het opvoederschap delen

Pleegouders delen het opvoederschap met ouders, familie en hulpverleners van het pleegkind. Zowel direct (door samen besluiten te nemen) als indirect (door respect te hebben voor de gevoelens van het kind voor zijn/haar familie). Pleegouders zijn in staat met de hulpverleners mee te denken en ouders ruimte te bieden. Pleegouders zijn in staat om samen te werken met Horizon Jeugdzorg en Onderwijs en de verwijzer en kunnen omgaan met de verschillende verantwoordelijkheden en rollen van ieder.

Pleegouders kunnen kinderen helpen een positieve kijk op zichzelf te ontwikkelen

Kinderen die verwaarloosd, mishandeld of misbruikt zijn (of om welke andere reden dan ook uit huis geplaatst zijn) geven zichzelf vaak de schuld. Daarnaast zijn zij vaak verdrietig en denken zij negatief over zichzelf. Pleegouders zijn in staat dit te herkennen en het kind te helpen zijn/haar kijk op zichzelf in positieve zin te beïnvloeden. Pleegouders zijn in staat kinderen te helpen hun levensgeschiedenis te begrijpen. Pleegouders kunnen omgaan met verdriet en verlies: zij hebben verlies in hun eigen leven op een positieve manier verwerkt. De verliezen van het kind leiden bij de pleegouders zelf niet tot emotionele verwarring, overidentificatie en/of ontkenning.

Pleegouders kunnen kinderen helpen hun gedrag te veranderen zonder hen pijn te doen

Pleegouders zijn in staat een kind aandacht te geven en te corrigeren zonder het kind daarbij te kwetsen. Niet lichamelijk (door bijvoorbeeld te slaan) maar ook niet emotioneel door bijvoorbeeld kwetsend taalgebruik. Pleegkinderen die (lichamelijk) gekwetst zijn, hebben geleerd dat kwetsing wel pijn doet, maar dat het beter is dan helemaal geen aandacht krijgen. Zij zullen in hun gedrag kwetsing soms uitlokken of oproepen. Pleegouders zijn in staat deze cirkel te doorbreken, door anders te reageren dan het kind verwacht. Pleegouders geven een kind positieve aandacht en stimuleren het kind tot gewenst gedrag.

Pleegouders kunnen inschatten wat de invloed is van het pleegouderschap op de eigen situatie

Pleegouders zijn in staat de gevolgen in te schatten van de komst van een pleegkind op de gezinsrelaties. Zij kunnen aangeven hoe zij denken dat dit zal uitwerken. Het toevoegen van een nieuw gezinslid heeft invloed op elk lid van het gezin. Zij kunnen aangeven hoe zij denken de verwachte spanningen het hoofd te bieden. Een pleegkind in het gezin opnemen is een gezamenlijke wens van alle leden van het gezin. Pleegouders zijn bereid een eventuele aanmelding te bespreken met hun kinderen en onderkennen de invloed van een eventuele plaatsing op hun eigen kinderen en op het functioneren van het gezinssysteem.

c. Door Horizon Jeugdzorg en Onderwijs vastgestelde criteria

Veiligheid en stabiliteit

Het is van belang dat de gezinssituatie van aspirant-pleegouders bij plaatsing stabiel is. Dit betreft stabiliteit in de gezinssamenstelling, de relatie, het werk, de woning en de gezondheid van aspirant-pleegouders en kinderen. Dit is uiteraard situatieafhankelijk.

De veiligheid en de ontwikkeling van een pleegkind zijn zoveel mogelijk zeker gesteld.

Er zijn geen medische bezwaren in het gezin tegen pleegouderschap. Aspirant-pleegouders vullen een medische verklaring in en zo nodig wordt de eigen (huis)arts geconsulteerd door de arts die verbonden is aan Horizon Pleegzorg.

Aspirant-pleegouders geven referenties op en verlenen Horizon daarmee toestemming om met deze referenties contact op te nemen. Tevens zetten aspirant-pleegouders hun eigen levensverhaal op papier, waar uitgebreid bij stilgestaan wordt.

Daarbij wordt de 'Checklist indicatoren veiligheid kind in (netwerk)pleegzorg' afgenomen.

Voor het pleegkind is een eigen slaapkamer beschikbaar. Ook na afronding van het voorbereidings- en screeningstraject zal er gedurende de pleegzorgplaatsing jaarlijks een veiligheidscheck uitgevoerd worden in het pleeggezin.

Er wordt geen pleegkind geplaatst in een gezin waarbij aanwijzingen zijn dat er sprake is (geweest) van lichamelijke, geestelijke of seksuele mishandeling en niet in een gezin met (psychosociale) problemen waarvan een negatieve invloed op het pleegkind te verwachten is. Indien aspirant-pleegouders dergelijke ernstige problemen in hun leven hebben meegemaakt, is het van belang dat zij hier open over zijn. In gezamenlijkheid wordt dan bekeken of plaatsing van een pleegkind bij aspirant-pleegouders mogelijk is. Dit is afhankelijk van de ernst van de problemen en de mate waarin dit verwerkt is. Aspirant-pleegouders dienen er rekening mee te houden dat wij hierover in gesprek gaan en dat dit voor hen moeilijk kan zijn.

Levensvisie

Indien aspirant-pleegouders gelovig zijn of een levensvisie aanhangen die zeer bepalend is voor hun leven, dienen aspirant-pleegouders zich te realiseren dat wij hun geloofsovertuiging/ levensvisie zullen respecteren, maar met hen in gesprek zullen gaan over de flexibiliteit wat betreft opvoedingsstijl, regels die daarbij horen en invloed op het pleegkind. Pleegouders zullen namelijk zonder in gewetensnood te komen hun opvoedingsstijl, regels of normen moeten kunnen aanpassen aan datgene wat het kind nodig heeft om op te groeien in de huidige samenleving en in contact met zijn/haar ouders. Bij verschil van visie, is de visie van Horizon leidend.

Samenwerking tussen aspirant pleegouders en Horizon

Aspirant-pleegouders zijn bereid mee te werken aan een voorbereidend traject of een aantal screeningsgesprekken (zie d. Wat houdt het voorbereidend traject in voor aspirant-pleegouders?). Tevens staan aspirant-pleegouders open voor begeleiding vanuit Horizon Pleegzorg gedurende de pleegzorgplaatsing.

Aspirant-pleegouders staan open voor de informatie die Horizon aanreikt en geven zelf informatie die noodzakelijk is om een zorgvuldige afweging te maken. Pleegouders zijn in staat om samen met de hulpverlenende instanties te werken aan de doelen die de verwijzer heeft opgesteld om voor het kind en zijn/haar ouders een zo optimaal mogelijk hulpaanbod te creëren.

Contra-indicaties voor pleegzorg

- De ouders van het pleegkind wonen op hetzelfde adres / staan ingeschreven op hetzelfde adres als de aspirant-pleegouders; er is in dat geval geen sprake van pleegzorg;
- De ouders wonen dusdanig dicht bij aspirant-pleegouders dat het de plaatsing bemoeilijkt;
- Er is sprake van geweld, misbruik of bedreiging binnen het gezinssysteem van aspirant-pleegouders (actueel of in het verleden);

- Er is sprake van verslaving binnen het gezinssysteem van aspirant-pleegouders (actueel of in het verleden);
- Een van de eigen kinderen van aspirant-pleegouders is onder toezicht gesteld (actueel of in het verleden).

Tot slot

Naast de bovengenoemde criteria zijn er andere overwegingen die van invloed kunnen zijn op het niet selecteren van aspirant-pleegouders. Horizon Jeugdzorg en Onderwijs spant zich in om samen met aspirant-pleegouders te komen tot een afgewogen en verantwoord besluit omtrent de geschiktheid van het gezin om als officieel pleeggezin hulp te bieden aan kinderen.

Wij behouden ons echter het recht voor om aspirant-pleegouders niet te selecteren, ook als aspirant-pleegouders zich hier niet in kunnen vinden. Ook lopende de plaatsing zal de mening en afweging van Horizon in deze leidend zijn. Daarbij kan Horizon Jeugdzorg en Onderwijs te allen tijde besluiten dat een herscreening geïndiceerd is, bijvoorbeeld wegens gewijzigde omstandigheden in het pleeggezin. Horizon verplicht zich dit in een zo vroeg mogelijk stadium met (aspirant) pleegouders te bespreken. Wij streven er echter naar om zo veel mogelijk tot een gezamenlijk gedragen besluit te komen.

d. Wat houdt het voorbereidend traject in voor aspirant pleegouders?

Bestandpleegouders

Er worden een aantal avonden georganiseerd. In een groep aspirant-pleegouders en twee trainers worden relevante thema's uitgediept. Naast informatieoverdracht zijn oefeningen, een rollenspel en groepsdiscussies middelen die ingezet worden. Het bijwonen van alle avonden is verplicht voor elke aspirant-pleegouder.

Er vinden daarnaast individuele gesprekken plaats waar de meer persoonlijke thema's nader besproken worden. De visie van aspirant-pleegouders wordt verhelderd wat betreft de opvoeding van pleegkinderen, contacten met de ouders van pleegkinderen en hoe zij in bepaalde situaties denken te gaan handelen. Het aanvragen van een VGB, medische verklaring, afnemen van de veiligheidschecklist en het opvragen van referenten maakt onderdeel uit van het traject.

Netwerkpleegouders

Overwegen aspirant pleegouders om officieel pleegouder te worden voor een kind uit hun eigen familie of omgeving dan worden zij individueel voorbereid en gescreend door een medewerker van Horizon Jeugdzorg en Onderwijs. Het traject bestaat uit gemiddeld 2 à 3 gesprekken met de aspirant-pleegouders. Het aanvragen van een VGB, medische verklaring, afnemen van de veiligheidschecklist en het opvragen van referenten maakt onderdeel uit van het traject. Ook met de ouders van het betreffende kind en met het kind zelf zal een gesprek plaatsvinden.

Netwerkpleegouders krijgen naast het individuele traject een training (een dagdeel) aangeboden welke verplicht is om te volgen. Tijdens deze training zullen zij gezamenlijk met andere netwerkpleegouders een programma volgen a.d.h.v. thema's zoals hechting, oudercontact, loyaliteit. Er is veel ruimte om ervaringen over de eigen pleegzorgplaatsing uit te wisselen. Pleegouders volgen de training zo snel mogelijk na het akkoord van het netwerkonderzoek.

Vastgesteld 10-2-2016